

Gospodarstvena priloga.

Priložena od kat. tiskovnega društva 8. števil. „Slov. Gospodarja“.

L. 1889.

21. februvarija.

Štev. 2.

Drevesnica in vzgojevanje dreves.

Spisal F. Matijašič.
deželni potovalni učitelj za sadjerejstvo.

Drevesnico imenujemo oni kos zemlje, na katerem se sadno drevje goji, dokler je toliko dorastlo, da je za presajenje v sadunosnike godno.

Kar se lege tiče, more se reči, da drevescem najbolje ugaja, ako je zemljišče ali celo ravno, ali pa le malo nagujeno proti jugu, vzhodu ali zahodu. Tudi, ako je drevesnica navadnim, lehkim vetrom pristopna, je to le ugodno za razvijanje dreves. Največje važnosti je pa zemlja drevesnice, in sicer naj bode ta 60—70 cm. globoka, obstoječa iz dobre, rodovitne zemlje, ter nje podlaga ne sme nikakor biti močarna.

Če smo prisiljeni zemljo poboljšati, naj se to zgodi, ako mogoče, s kompostom ali mešanico, drugače pa s takovo dobro zemljo, katera lastnosti zemljišča poboljša, ne pa pokvari. Skrbeti je pri tem za to, da ima takova zemlja dovolj apnenskih snovi v sebi, ker so te drevju neobhodno potrebne.

Ako se nahajajo v takem zemljišči raznovrstne zemlje, mora se pri razdeljenji drevesnice gledati tudi na to, da se posadijo različna plemena in vrste v njim ugodno zemljo. Da je pa mogoče to razumeti, naj navedem na tem mestu, katera zemlja posameznim plemenom najbolj ugaja.

Jablan ljubi najbolje: lahko, ilovnato, nekoliko vlažno zemljo. Hruška ljubi globoko, dobro, toplo, v globočini vlažno zemljo. Črešnja ima rada globoko, močno zemljo, ki pa ne sme biti mokra. Istotako višnja. Češplje in slive naj imajo dobro, močno, precej vlažno zemljo. Oreh in kostanj ljubita dobro, toplo zemljo. Breskve in marelice naj imajo globoko, toplo, dobro obdelano, močno zemljo; istotako nešplje in kutine.

Ova pravila veljajo tudi za sajenje dreves na stalno mesto, t. j. v sadunosnike itd., vendar se pri tem ima gledati razun tega še na razne druge okolnosti, katerih pa tukaj, kjer se govori samo o drevesnici, ne omenjam.

Zemljišče, katero zahtevam zgoraj omenjenim ne more zadostiti, ni nikdar veljavno za drevesnico!

Ako se je pretehtalo vse to, ter smo prišli k sklepu, da so razmere drevesnici ugodne, potem nastane vprašanje, kak namen da ima dre-

vesnica: ali je namenjena za odgojo drevesc na več let, ali pa, da se v njej izredijo samo enkrat drevesa, ter se zemljišče ima potem porabiti za druge gospodarske stroke, ker se potem ravna tudi nadaljnje delo.

Ako je drevesnica namenjena samo za enkratno izrejo drevesc, zadostuje, da jo dobro in globoko prekopljemo. Drugače pa je, ako nam isto zemljišče naj skozi več let prinaša dreves! V poslednjem slučaju ne zadostuje zemlje samo globoko prekopati, temveč moramo jo prerovati ali rigolati, kar je zelo važno delo, ako hočemo, da bode dobivalo drevje za čas svojega stanja v drevesnici dosti živeža iz zemlje, in se bode moglo močno in lepo razvijati.

Rigolanje se da najbolje opraviti v jeseni ali po zimi. Izvrši se na tak način, da se na enem konci zemljišča izkoplje 50 do 60 cm. globoka jama; zemlja iz te jame se na zgornji strani jame, t. j. na kraji zemljišča zmeče na kup, tako dolg, kakor je jama sama, tako da nastane kraj cele jame tako rekoč greben iz zemlje. Ko je prva jama gotova, počne se tik nje kopati druga, ter se pri tem meče zemlja v sproti v ravno prej izkopano jamo in to se ponavlja tako dolgo, dokler je celo za drevesnico namenjeno zemljišče prerovano.

S tem rovanjem se doseže sledeče: gornja dobra zemlja pride na dno, spodnja, slabša, ostaja zgoraj. Nasledek temu je, da prejšnja spodnja, slaba zemlja, ki se nahaja sedaj na površji, vsled ugodnega uplivanja mraza, zraka, mokrote razpade, ter se redilne tvarine, ki se v njej nahajajo, razkrojijo in potem služijo drevesnim koreninam v hrano, med tem, ko bolja zemlja, ki se sedaj nahaja na dnu, stori, da dobivajo drevesne koreninice, kedar prederó do nje, dovolj hranilnih snovi, ter se morejo močno razvijati.

Rovanje se opravi najceneje in najbolje, ako se da v pogodbo ali akord, kar stane po tem, kako visoka je dnina v dotičnem kraji, 1½ do 3 kr. za štirjaški meter. Tako prekopana zemlja naj potem leži skozi celo zimo, kakor je, ne da bi bila poravnana, da jo more, kakor že omenjeno, mraz dobro prešiniti in razrušiti. Poravnati se pa ima še le na spomlad, malo pred sajenjem. Lehko se umeje, da je treba gospodarju trdo gledati na to, da se mu dobro opravi delo.

(Dalje prih.)